

(nezavisne.com)

Хапшење Ратка Младића, бившег команданта војске босанских Срба, који се налазио у бијегу, 26. маја, коначно жртвама геноцида у Сребреници од прије 16 година даје наду да ће правда бити задовољена.

Ово породицама жртава помаже да нађу мир. Ово је, уједно, кључна прилика да се повуче линија када је ријеч о прошлости и да цијели регион западног Балкана одлучно крене ка бољој будућности.

Већ је постигнут значајан напредак. Ситуација у Србији и Хрватској се драматично разликује од оне од прије двије деценије. Ове земље сада чврсто корачају ка чланству у Европској унији. Хрватска је већ чланица НАТО савеза и очекује закључење преговора о приступу са ЕУ. Србија ради на добијању статуса кандидата за ЕУ. Али, док њени сусједи гледају у будућност, ситуација у Босни и Херцеговини даје нам разлог за све већу забринутост.

Већ пет година Босна и Херцеговина иде уназад. У протеклим мјесецима тај тренд се погоршао и дошло је вријеме за одлучан одговор међународне заједнице, прије свега Европске уније. Институције у земљи су блокиране. У ентитету Република Српска, жестока националистичка реторика и активности којима се оспорава дејтонски оквир ризикују да БиХ одвуку у прошлост - баш у тренутку када њени сусједи почињу напредовати ка европској будућности.

Стварне жртве ове парализе нису политичари у БиХ, него су то њени грађани - управо они људи који су изабрали те исте политичке лидере да раде у њихову корист. Умјесто да живе у слободном, правичном и просперитетном друштву, многи још живе у сјенци подјела и страха суочени са сиромаштвом, незапосленостју и бесперспективношћу.

То не мора бити тако. Босна и Херцеговина има све што јој треба за свијетлу и

перспективну будућност. То је једна лијепа европска земља, у којој живе талентовани и сналажљиви људи. Она има богато наслеђе и обиље природних ресурса. Увијек је била и биће мост између Истока и Запада. Муслимани Босне и Херцеговине су традиционално умјерени и оповргавају идеју да исламу није мјесто у Европи. Желимо да БиХ напредује као чланица Европске уније и НАТО савеза и да сукоби и патње деведесетих година заувјек остану у прошлости те да се никада не понове. Знамо да грађани ове јединствене земље такође ово желе, од Приједора до Травника, од Фоче до Ливна, од Мостара до Брчког.

Па шта би требало да буде урађено да би ово постала реалност?

Прво, међународна заједница мора да остане фокусирана на БиХ и на цијели западни Балкан. Наравно да има много других изазова - од Авганистана до Либије, од "арапског прољећа" до блискоисточног мировног процеса. Али, сви ми веома добро знамо да ће се оно што се догоди у једној балканској земљи неизбјежно одразити на цијели регион. То посебно вриједи за Босну и Херцеговину. Догађаји у овој земљи утицаће на догађаје код сусједа и обрнуто.

Друго, не смије бити никакве сумње у одлучност међународне заједнице да подржи оно што је договорено у Дејтону, чиме је окончан рат. Наша порука је кристално јасна: Опредијељени смо за Босну и Херцеговину као јединствену државу са два енергична ентитета и три конститутивна народа. Нећемо толерисати никаква оспоравања јединства и суверенитета земље. Наша подршка Канцеларији високог представника у спровођењу дејтонског споразума је чврста и непоколебљива. Сматраћемо лично одговорним политичаре који настоје поткопати овај оквир, као и људе око њих.

Треће, очекујемо од политичких лидера Босне и Херцеговине да раде једни са другима и са колегама у региону те да престану са отрцаним аргументима из посљедње двије деценије који нису били ни од какве користи народима у БиХ. Вријеме је да се настави градити на успјесима из посљедњих 16 година - поновној успостави слободе кретања, поправци босанскохерцеговачке инфраструктуре, реформи одбране - и да се БиХ припреми да иде напријед заједно са својим сусједима, ка чланству у ЕУ. То значи да на Дејтонски мировни споразум треба гледати као на темељ на којем се даље гради, а не на карику коју треба сломити. БиХ треба ефикаснија и ефектнија власт на свим нивоима - државна власт која може испунити услове евроатлантских интеграција; ентитетска власт и нижи ниво власти који су економски одрживи и могу пружити основне услуге. Изнад свега, требају јој политички лидери који су спремни доносити храбре одлуке у вези с овим циљевима, а не фокусирати се на своје уске личне или етничке интересе.

Онима који кажу да је то немогуће, ми узвраћамо да остатак регије сваки дан показује какав је напредак могућ. Вријеме је да лидери Босне и Херцеговине, такође, нешто ураде и за своје грађане. У марту су земље чланице Европске уније усагласиле оснажену стратегију за Босну и Херцеговину, укључујући појачано присуство у Сарајеву са снажним мандатом и ресурсима. Ова стратегија требало би да омогући ЕУ да игра водећу улогу у подршци позитивним промјенама и заштити од пријетњи стабилности. Висока представница ЕУ Кетрин Ештон именовала је Петера Соренсена, дипломату вишег ранга, са 15 година искуства на Балкану, да буде на челу ове мисије ЕУ. УК и САД даће снажну подршку амбасадору Соренсену кориштењем свих расположивих полуга да би био остварен напредак и радиће као блиски партнери са Савјетом за имплементацију мира и Канцеларијом високог представника. Пошто је Младић, коначно, изашао пред лице правде, дужност је свијета да се још једном определијели да буде уз грађане Босне и Херцеговине. Визија стабилне, просперитетне и суверене БиХ, која је чланица ЕУ и НАТО-а, није неостварив сан, то је наш конкретан циљ. То је оно што желе грађани БиХ и што ми такође желимо. Као што је рекао предсједник Обама у Лондону, 25. маја: "Увијек смо вјеровали да ће будућност наше дјеце и унука бити боља ако дјеца и унуци других људи живе у просперитету и слободи - од плажа Нормандије до Балкана и Бенгазија. То је наш интерес и наш идеал." Држимо се тог принципа у Босни и Херцеговини.